

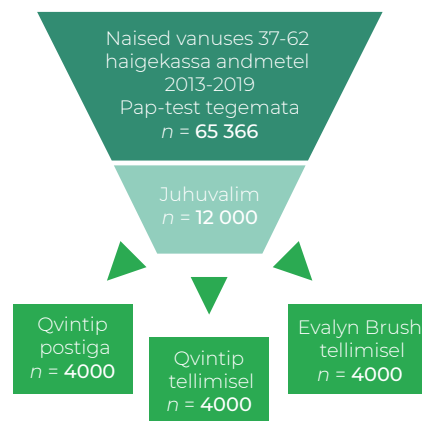
HPV KODUTEST EMAKAKAELAVÄHI SÕELUURINGUS MITTEOSALENUD NAISTELE: RANDOMISEERITUD TEOSTATAVUSUURING

Emakakaelavähi üks peamisi tekkepõhjusi on inimese papilloomiviirus ehk HPV (*Human Papilloma Virus*). Vähi on võimalik vältida vähieelsete muutuste varajase avastamise ja õigeaegse raviga. Emakakaelavähi sõeluuringut on Eestis korraldatud 15 aastat, kuid see ei ole osutunud efektiivseks. Sõeluuringu osalus on liiga madal ja emakakaelavähi haigestub igal aastal ligikaudu 150 naist. Mitmetes riikides on täiendava innovaatilise lahendusena kasutusel HPV kodutest, mis on osutunud sõeluuringu osalusmäära suurendamisel tõhusamaks kui korduskutsete saatmine.

UURINGU EESMÄRK: hinnata HPV kodutestimise teostatavust, kasutajakogemust ja meetodi potentsiaali Eestis.

METOODIKA JA KORRALDUS

- Uuringu toimumise aeg: august 2020 – märts 2021
- Uuringus kutsuti osalema 12 000 naist, kes said kodutesti proovivõtuvahendi postiga koju või võimaluse tellida see veebikeskkonnast (vt joonised)
- Lisaks kodutesti tegemisele paluti uuringu osalejatel täita lühike küsimustik
- Kõikide naistega, kellel leiti kõrge riski HPV, võeti personaalselt ühendust ning nad suunati lisauuringutele
- Uuringu osalemine, vajalikud lisauuringud ja ravi oli tasuta tagatud kõikidele osalejatele, ka ravikindlustamata naistele
- Uuringupartnerid: TAI, haigekassa, sotsiaalministeerium, Tartu Ülikooli Kliinikumi ühendlabor ja 20 tervishoiuasutust üle Eesti

Uuringurühmade moodustamine.

TULEMUSED

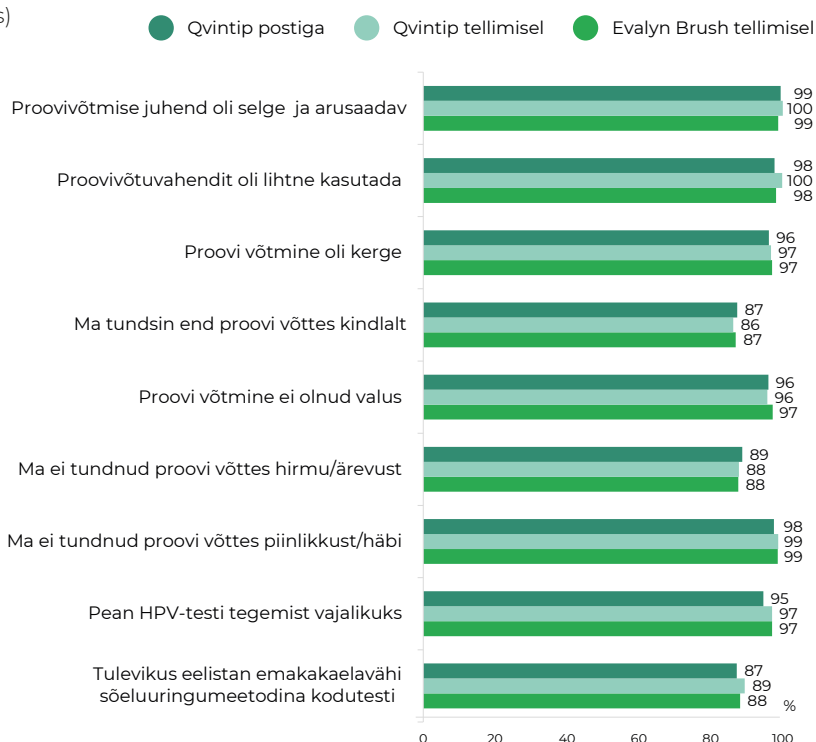
- Üldine osalusmäär 17%
- Suurim osalusmäär (27%) oli rühmas, kus kodutest saadeti postiga kodusele aadressile (Qvintip postiga). Veebipõhise tellimisvõimaluse saanud rühmades oli osalus 11% (Qvintip tellimisel) ja 12% (Evalyn Brush tellimisel). Proovivõtuvahendi tüüp seega osalust ei mõjutanud.
- Rohkem osalesid eestlased, Harjumaal elavad naised ja kõrgema haridusega naised
- Laborisse analüüsimisele saadeti 1905 kodutesti proovi, neist mitteamakvaatseid proove oli 3 (0,2%)
- Kõrge riski HPV leiti 191 naisel (10%)
- Kodutesti tegemine osutus naiste hinnangul lihtsaks ja mugavaks ning ligi 90% osalenutest soovib kodutestimist kasutada tulevikus (vt joonis)
- Kõige positiivsemaks peeti, et kodutesti on võimalik teha sobival ajal ja kohas. Üle poole naistest tõi positiivsena välja, et ei pea arsti vastuvõtule minema

Proovivõtuvahendid Qvintip ja Evalyn Brush.

JÄRELDUSED

- HPV kodutestimine on Eestis teostatav, võeti sihtrühma naiste poolt hästi vastu ja võib täiendava meetodina suurendada emakakaelavähi sõeluuringuga hõlmatust
- Järgmise sammuna alustatakse 2021. a augustis kodutestimise pilootuuringuga emakakaelavähi sõeluuringu raames, et hinnata kodutestimise mõju sõeluuringu osalusmäärale ja saada sisend meetodi kulutõhususe hindamiseks

Kodutesti kasutajakogemus